

O'RTA MAKTAB O'QUVCHILARIGA CHET TILLARINI O'QITISHNING INTERFAOL METODLARI

Hayitboyev Xurshidjon Nizomovich

Samarqand davlat chet tillari instituti 2-kurs talabasi

Ilmiy rahbarlar: N.N.Zubaydova, Sh.O.Mamayoqubova

hayitboyevxurshidjon@gmail.com nzubaydova@bk.ru mamayoqubovashahlo@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola o'rta maktab o'quvchilariga chet tillarini o'rgatishning interfaol usullarini o'rganadi. Kommunikativ yondashuv va vazifaga asoslangan yondashuv mazmunli muloqot va vazifalar orqali tilni o'rgatishning samarali usullari sifatida muhokama qilinadi. Ikki ta qo'shimcha usul taklif etiladi, jumladan "konsert o'qish" orqali til bo'laklarini eslab qolishni o'z ichiga olgan suggestopedia va virtual reallik orqali til o'rganish, bu esa o'quvchilar uchun virtual reallik til laboratoriyasida immersiv til o'rganish tajribasini yaratadi. Va nihoyat, o'yinlar orqali til o'rganish talabalar uchun o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qilish usuli sifatida muhokama qilinadi. Umuman olganda, bu usullar talabalarni tildan faol va ishonchli foydalanishga undaydigan chuqur o'rganish muhitini yaratishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: chet tilini o'rganish, interfaol usullar, kommunikativ yondashuv, vazifaga asoslangan yondashuv, suggestopediya, virtual reallik texnologiyasi, o'yin orqali til o'rganish.

Аннотация: В данной статье рассматриваются интерактивные методы обучения иностранным языкам учащихся средних школ. Коммуникативный подход и подход, основанный на задачах, обсуждаются как эффективные способы обучения языку посредством содержательных взаимодействий и задач. Предлагаются два дополнительных метода, в том числе suggestopedia, которая включает запоминание фрагментов языка посредством «концертов чтения», и изучение языка в виртуальной реальности, которое создает захватывающий опыт изучения языка для студентов в лингвфонной лаборатории виртуальной реальности. Наконец, изучение языка с помощью игр обсуждается как способ сделать обучение более интерактивным и увлекательным для учащихся. В целом эти методы направлены на создание среды глубокого обучения, которая побуждает учащихся активно и уверенно использовать язык.

Ключевые слова: изучение иностранного языка, интерактивные методы, коммуникативный подход, проблемный подход, suggestopedia, технология виртуальной реальности, изучение языка через игры.

Annotation: This article examines interactive methods of teaching foreign languages to secondary school students. The communicative approach and the task-based approach are discussed as effective ways of teaching language through meaningful interactions and tasks. Two additional methods are offered, including suggestopedia, which involves memorizing chunks of language through "reciting concerts," and virtual reality language learning, which creates an immersive language learning experience for students in a virtual reality

language lab. Finally, language learning through games is discussed as a way to make learning more interactive and fun for students. In general, these methods aim to create a deep learning environment that encourages students to use the language actively and confidently.

Key words: foreign language learning, interactive methods, communicative approach, task-based approach, suggestopedia, virtual reality technology, language learning through games.

Chet tilini o'rganish ko'plab mamlakatlarda ta'lim o'quv dasturining muhim qismidir. Chet tilida muloqot qilish qobiliyati – bu yangi imkoniyatlar va tajribalar uchun eshiklarni ochadigan bebaho mahoratdir. Biroq xorijiy tillarni o'qitishning an'anaviy usullari zerikarli va samarasiz bo'lishi mumkin, ayniqsa o'rta sinf o'quvchilari uchun tilni bilishning asosiy darajasini egallagan. So'nggi yillarda o'rta sinf o'quvchilariga xorijiy tillarni o'qitishning yanada qiziqarli va samarali usuli sifatida xorijiy tillarni o'qitishning interfaol usullari mashhur bo'ldi. Chet tillarini o'qitishning interfaol usullari tilni o'rganish kommunikativ, o'ziga jalb qiluvchi va o'quvchining ehtiyojlari va qiziqishlariga mos keladigan bo'lsa, eng samarali bo'ladi degan tamoyilga asoslanadi. Bu usullar o'quvchilarga til bilan mazmunli munosabatda bo'lishni, suhbat, real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilishni o'rgatadi. Maqsad – talabalarni tildan faol va ishonchli foydalanishga undaydigan chuqur o'rganish muhitini yaratishdir. Chet tillarini o'qitishning eng mashhur interfaol usullaridan biri bu kommunikativ yondashuvdir. Ushbu yondashuv til o'rganishning asosiy maqsadi sifatida muloqotning muhimligini ta'kidlaydi. Bu tilni boshqalar bilan mazmunli muloqot qilish orqali o'rganishga asoslanadi. Bunday yondashuvda o'quvchilar tilni real hayotiy vaziyatlarda qo'llashni talab qiluvchi o'yinlar, bahslar va munozaralar kabi haqiqiy muloqot faoliyati bilan shug'ullanadilar. Ushbu yondashuv talabalarni bir vaqtning o'zida gapirish, tinglash, o'qish va yozish qobiliyatlarini rivojlantirishga undaydi. Chet tilini o'qitishning yana bir interfaol usuli – vazifaga asoslangan yondashuvdir. Ushbu yondashuv talabalarga tildan mazmunli foydalanishni talab qiladigan vazifalar yoki loyihalarni taqdim etishga qaratilgan.

Quyida ba'zi bir o'qitish metodlari keltirilgan: 1. Suggestopedia Ushbu usul tilning "bo'laklarini" eslab qolishga asoslangan. Masalan, talabalar dialoglar va matnlarni ovoz chiqarib o'qiydilar. Musiqa odatda klassik musiqa yoki maqsadli tuzilishga mos keladigan boshqa janrda bo'lishi mumkin Bu "konsert o'qish" deyiladi. "Konsert o'qish"dan foydalanish qulay o'quv muhitini yaratadi, ayniqsa uyatchan talabalar uchun. Suggestopedia usuli barcha darajalar uchun javob beradi va ko'plab ijodkorlik va zavqlanish imkonini beradi. Hatto ilg'or talabalar ham o'zlarining dialoglari orqali "qo'shiq aytish" dan zavq olishlari mumkin. Misol uchun, agar darsning diqqat markazida predloglar bo'lsa, siz quyidagi jumlaning kuyilashini mumkin: "Joe went _ the supermarket _ the street." Keyin talabalar bo'sh joylarni to'ldirish uchun "to" va "across" deb aytadilar.

2. Language learning through virtual reality (Virtual reallik orqali til o'rgatish) O'rta maktab o'quvchilari uchun immersiv til o'rganish tajribasini yaratish uchun virtual haqiqat texnologiyasidan foydalaning. Talabalarni chet davlatga olib borish mumkin, u yerda ular real hayot stsenariylarida gapirish va tinglash ko'nikmalarini mashq qilishlari mumkin. Bu usulni virtual reallik til laboratoriyasini yaratish orqali amalga oshirish mumkin, bu yerda

talabalar o'zlarining til ko'nikmalarini mashq qilish uchun VR garnituralaridan foydalanishlari mumkin. Laboratoriya restoranda ovqatga buyurtma berish yoki ko'chada yo'nalish so'rash kabi turli xil stsenariylar bilan o'rnatilishi mumkin. Bu usul o'quvchilarga yangi tilni o'rganishning o'ziga xos va qiziqarli usulini taqdim etadi.

3. Language learning through the gaming (O'yin orqali til o'rganish) O'rta maktab o'quvchilari uchun o'rganishni yanada interaktiv va qiziqarli qilish uchun til darslariga o'yinni qo'shing. Ushbu usul yangi lug'at va grammatika tushunchalarini o'rgatish uchun mo'ljallangan til o'rganish o'yinlarini yaratish orqali amalga oshirilishi mumkin. O'yinlar individual yoki guruhlarda o'ynashi mumkin va turli mahorat darajalariga moslashtirilishi mumkin. Masalan, o'yin so'zlarni rasmlar bilan moslashtirish yoki to'g'ri fe'l zamoni bilan jummalarni to'ldirishni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu usul nafaqat o'rganishni yanada qiziqarli qiladi, balki o'quvchilarga ma'lumotni esda qolarli va qiziqarliroq qilish orqali yaxshiroq saqlashga yordam beradi. Zamonaviy o'qitish usullari yanada qiziqarli va samarali. O'quvchi faol ishtirok etadi, faol qatnashadi va mavzuni chuqurroq tushunish va muvaffaqiyatga erishish hissini rivojlantiradi. Zamonaviy o'qitish usullari o'quvchilarga yangi mavzularni chuqur va qiziqarli yo'llar bilan o'rganishga imkon berganligi sababli, talabalar o'zlarining haqiqiy iqtidorlarini kashf etishlari va yangi qiziqishlarini rivojlantirishlari mumkin. Bu ko'proq ijodkorlik va o'z-o'zini kashf qilish imkonini beradi, chunki talabalar ko'pincha o'zlarini turli sohalarda sinab ko'rishni xohlashadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Telegram: @GPT4Telegrambot
2. "8 Methods of Teaching English to Transform Your Lessons", NESTOQUIXTAN; May 15, 2023; fluent.com. https://www.fluentu.com/blog/educator-english/new-methods-of-teaching-english/#toc_6
3. "Modern Teaching Methods Revolutionising Online education" Androniki Koumadoraki, LearnWorlds; 31.10.2022 <https://www.learnworlds.com/teaching-methods-online-education/#vak-learning>